

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 5C/189/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414213104
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Kasanová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2015:6414213104.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Jarmilou Kasanovou v právnej veci žalobcu Ľ. R., nar. X.X.XXXX, bytom T. T. XXX, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, IČO: 47234466, konajúci prostredníctvom advokáta konateľa JUDr. Petra Rybára, proti odporcovi POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35807598, o návrhu na zaplatenie sumy 492,15 € s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 492,15 € s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne, počítaný od 8.11.2014 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru k zmluve o úvere, uzavretej medzi účastníkmi konania č. 6170209 zo dňa 16.2.2006, v bode 19: „Obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom“ je n e p r i j a t e ľ n á .

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy vykonania a zaplatiť ich do rúk právneho zástupcu žalobcu, Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s.r.o., IČO: 47234466, konajúca prostredníctvom advokáta konateľa JUDr. Petra Rybára vo výške 284,37 €, v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaným návrhom domáhal vydania od žalovaného bezdôvodného obohatenia vo výške 492,15 € s úrokom z omeškania s poukazom na to, že zmluva, ktorú dňa 16.2.2006 uzatvoril so žalovaným, neobsahuje zákonom stanovené náležitosti, a preto je nutné ju považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Konštatoval, že žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 20.000,-Sk (663,88 €), kde bola dohodnutá odplata vo výške 19.120,-Sk (634,67 €), pričom žalobca zaplatil spolu na poskytnutom úvere sumu 1.298,52 €. Právny zástupca žalobcu konštatoval, že zmluvu, uzavretú medzi účastníkmi konania je nutné posudzovať ako zmluvu spotrebiteľskú, a preto je nutné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka a Zákona č. 258/2001 Z. z. Zo sumy bezdôvodného obohatenia vo výške 634,64 € sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal vydania len časti bezdôvodného obohatenia, a to sumy 492,15 €, ktorá predstavuje plnenie, poskytnuté žalobcom žalovanému dňa 7.7.2014.

Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil, doručenie mal riadne vykázané, súdu neúčast' ospravedlnil, súhlasil, aby súd vo veci konal v jeho neprítomnosti a poukázal na svoje doterajšie vyjadrenie, ako aj na námietku veci rozhodnutej. Z obsahu písomného vyjadrenia žalovaného je zrejmé, že zmluvu, ktorú uzavrel so žalobcom, nie je možné považovať za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko zmluva, ktorá bola uzavretá, bola uzavretá podľa § 269 ods. 2

Obchodného zákonníka, pričom účastníci konania si vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou predmetnej zmluvy dohodli, že v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka sa všetky právne vzťahy medzi nimi budú spravovať Obchodným zákonníkom. Zároveň konštatoval, že je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia. Poukázal na to, že uzavretá zmluva nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a preto nemusí obsahovať RPMN, a pokiaľ sa týka príslušného poplatku za poskytnutie úveru, a to v 1/3-ine predstavuje úrok a v 2/3-inách náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu s administratívou s tým spojenou, tak sa jedná iba o časť nákladov žalovaného, pričom klienti neuhrádzajú celkové náklady, spojené so spotrebiteľským úverom. Zároveň konštatoval, že došlo k uzavretiu zmluvy v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Žalovaný v písomnom vyjadrení poukázal na to, že v danej veci je prekážka veci rozhodnutej, nakoľko bol vydaný rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, pričom takéto plnenie nemožno považovať za bezdôvodné obohatenie. Vzniesol aj námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu v Žiari nad Hronom.

Na pojednávanie sa nedostavil žalobca, doručenie mal riadne vykázané, jeho právny zástupca neúčast' ospravedlnil s tým, že je v zahraničí a súhlasil, aby súd konal v jeho neprítomnosti.

Súd vo veci vykonal dokazovanie, právneho zástupcu žalobcu, oboznámil sa s podaným návrhom, s písomným vyjadrením žalovaného, so Zmluvou o úvere, s prehľadom splátok a pokút, so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, s rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 5628/06, s ostatným spisovým materiálom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplátne zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 toho istého zákona dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 3 toho istého zákona spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 toho istého zákona spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 2 toho istého zákona ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

Podľa § 53 ods. 4 toho istého zákona neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 toho istého zákona zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 toho istého zákona v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 1 ods. 1 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení neskorších predpisov tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 2 toho istého zákona na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 3 ods. 1 toho istého zákona veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; 3) v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. 4)

Podľa § 3 ods. 2 toho istého zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 toho istého zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 toho istého zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí 6) obsahuje najmä

a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,

c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,

e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

f) meno a adresu spotrebiteľa,

g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,

i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c), ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa § 4 ods. 4 toho istého zákona pri nesplnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Podľa § 153 ods. 3 OSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 153 ods. 4 OSP ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve 16ab) alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Žalovaný namietal príslušnosť Okresného súdu v Žiari nad Hronom. Súd oznámil žalovanému, že je toho názoru, že v danej veci je daná príslušnosť Okresného súdu v Žiari nad Hronom s poukazom na to, že podľa dôvodovej správy k novelizovanému zneniu § 87 písm. f/ Zákonom č. 384/2008 Z. z. je rozšírenie miestnej príslušnosti, danej na výber, príspevkom k rozšíreniu ochrany spotrebiteľa vnútroštátnymi orgánmi členských štátov Európskej únie. Je nepochybné, že žalobca je spotrebiteľom v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka a žalovaný je dodávateľom v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V takomto prípade je významné len to, že tento spor vznikol zo zmluvy, ktorá má povahu spotrebiteľskej zmluvy. Ustanovenie § 87 písm. f/ OSP umožňuje spotrebiteľovi, aby podal žalobu okrem všeobecného súdu žalovaného aj na súde, v obvode ktorého má svoje bydlisko. Keďže žalobca toto právo voľby miestnej príslušnosti využil, došlo tým k založeniu miestnej príslušnosti Okresného súdu v Žiari nad Hronom.

Ochranu spotrebiteľovi zaručuje aj znenie § 53a ods. 1 Zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy, uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Podľa ods. 2 uvedeného ustanovenia sa na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, primerane použijú ustanovenia tohto predpisu. Z uvedeného ustanovenia zreteľne vyplýva priama aplikovateľnosť ustanovení Občianskeho zákonníka, v znení, účinnom do 31.12.2007, týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa. Hoci podľa gramatického výkladu ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení, účinnom do 31.12.2007 možno dospieť k záveru, že úprava spotrebiteľských zmlúv, a teda vo svojej podstate aj ochrana spotrebiteľa, má svoje miesto len u zmlúv, ktoré sú upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka. Takýto výklad je však zjednodušený a nesprávny. Pri výklade tejto občianskoprávnej úpravy je potrebné rešpektovať skutočnosť, že táto úprava je implementáciou smerníc Európskych spoločenstiev. Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34, ďalej len „smernica“). Túto smernicu je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Podľa čl. 1 ods. 1 smernice účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa týkajú nekalých podmienok v zmluve, uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. Predmetná smernica definuje teda spotrebiteľskú zmluvu ako zmluvu, uzavretú medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, a takto je potrebné vykladať aj predmetné ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka, účinného do 31.12.2007. Novela Občianskeho zákonníka, definovaná Zákonom č. 102/2004 Z. z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva (rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co 53/2015 zo dňa 20.4.2015).

Z vykonaného dokazovania súd má za preukázané, že účastníci konania uzatvorili dňa 16.2.2006 Zmluvu o úvere č. 6170209. V zmysle uvedenej zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi finančnú čiastku 20.000,-Sk (663,88 €), ktorú sa žalobca zaviazal veriteľovi zaplatiť, zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 19.120,-Sk (634,67 €), čiže celkovú čiastku 39.120,-Sk (1.298,55 €), a to v 12 mesačných splátkach po 3.260,-Sk (108,21 €), počnúc dňom 10.3.2006 na účet veriteľa, alebo v hotovosti mandatarovi. Zo zmluvy vyplýva aj tá skutočnosť, že žalobcovi boli finančné prostriedky vyplatené v

hotovosti pri podpise zmluvy. Žalovaný pri uzatváraní zmluvy bol v postavení dodávateľa, nakoľko konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobca ako fyzická osoba bol spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedenej skutočnosti vyplýva, že účastníci konania uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu. Zmluva, ktorú uzavreli účastníci konania, má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom žalobcovi bol poskytnutý spotrebný úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania ani podnikania. Žalovaný žalobcovi poskytol finančné prostriedky v hotovosti pri podpise zmluvy, čiže ide o spotrebiteľský úver vo forme pôžičky, pričom spotrebiteľským úverom sa na účely Zákona č. 258/2001 Z. z. považuje aj dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky. Uzavretá zmluva spĺňa podmienku písomnej formy, avšak neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať. Zmluva neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov v zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ Zákona č. 258/2001 Z. z., a preto spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Z predloženého rozpisu splátok a pokút súd zistil, že žalobca zaplatil dňa 28.3.2006 a 10.5.2006 vždy po 108,21 €, dňa 2.8.2006 zaplatil sumu 33,19 €, dňa 2.8.2006 sumu 75,02 €, dňa 9.8.2006 sumu 16,60 €, dňa 27.10.2008 sumu 68,58 €, dňa 27.3.2009 sumu 200 €, dňa 12.5.2010 sumu 26,56 €, dňa 5.11.2010 sumu 170 € a dňa 7.7.2014 sumu 292,15 €. Spolu zaplatil 1.298,52 €. Vzhľadom na to, že zmluvu je nutné považovať za bezúročnú a bez poplatkov, vznikla povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovanému len skutočnú výšku poskytnutého finančného plnenia, čiže 663,88 €. Vzhľadom na to súd zaviazal žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 492,15 €. Zo sumy bezdôvodného obohatenia vo výške 634,64 € (1.298,52 - 663,88) sa žalobca domáhal vydania len časti bezdôvodného obohatenia, na základe platby, poukázanej na účet žalovaného dňa 7.7.2014 o výške 492,15 €. Vzhľadom na to, že súd určil, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, s poukazom na hospodárnosť konania sa súd nezaoberá vykonávaním dokazovania, pokiaľ sa týka výšky poplatku za poskytnutie úveru.

Podľa § 517 ods. 2 OSP ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, účinného do 31.1.2013, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 10c Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. účinného od 1.2.2013 ak záväzkový vzťah vznikol pred 1.2.2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov, účinných k 31.1.2013 aj za dobu omeškania po 31.1.2013.

Súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 8.11.2014. Žalobca predložil súdu výzvu, ktorú zaslal žalovanému na zaplatenie sumy 634,64 €, v ktorej výzve žiadal zaplatiť finančné prostriedky najneskôr do 7.11.2014. Súd priznal žalobcovi úrok z omeškania od 8.11.2014, čiže počnúc dňom, nasledujúcim po dni určenom v predžalobnej výzve.

Súd vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru k zmluve o úvere, ktorá bola uzavretá medzi účastníkmi konania v zmysle bodu 19 je stanovené, že obidve zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Súd je toho názoru, že uvedená zmluvná podmienka, pokiaľ sa týka aplikácie Obchodného zákonníka, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 19 je neprijateľná zmluvná podmienka.

Zmluva medzi účastníkmi konania má charakter spotrebiteľskej zmluvy s tým, že žalovaný uzatvoril túto zmluvu ako dodávateľ v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a žalobca bol pri uzatváraní zmluvy spotrebiteľ v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s dojednaním účastníkov zmluvného vzťahu v rámci Všeobecných podmienok úverovej zmluvy, podľa ktorého sa zmluva uzatvára podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka treba poukázať na to, že podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesmú spotrebiteľské zmluvy obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ako aj s poukazom

na ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sú neprijateľné podmienky, upravené v spotrebiteľskej zmluve neplatné a v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky, upravené spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Uvedená zmluvná podmienka, obsiahnutá vo výroku tohto rozhodnutia, nebola dojednaná individuálne, žalobca nemohol ovplyvniť obsah Všeobecných podmienok poskytnutia úveru v tejto časti, pričom Všeobecné podmienky poskytnutia úveru žalobcom neboli ani podpísané. Z uvedeného je zrejmé, že dojednanie o voľbe Obchodného zákonníka podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, tvoriace súčasť Všeobecných podmienok, súd posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a považoval ju za neplatnú.

Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorý bol novelizovaný Občiansky zákonník, bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských úveroch.

Podľa čl. 3 ods. 1,2 Smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

Podľa čl. 5 Smernice v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad, priaznivejší pre spotrebiteľa.

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky, použité v zmluvách, uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, aj jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa ústavnej judikatúry systém ochrany, zavedený Smernicou Rady č. 93/2013/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti. Táto situácia vedie k pristúpeniu na podmienky, vopred pripravené dodávateľom bez možnosti ovplyvniť ich obsah. Smernica 93/2013/EHS vyvažuje nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom zásahom zo strany štátu. Preto súd aj bez návrhu námietky zo strany spotrebiteľa je povinný prihliadať na neprijateľné zmluvné podmienky.

Súd je toho názoru, že zmluvná podmienka, obsiahnutá v čl. 19 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je neprijateľná zmluvná podmienka, a teda neplatná, s poukazom na to, že spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, nejedná sa o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku a Všeobecné podmienky poskytnutia úveru neboli zo strany žalobcu podpísané. Vzhľadom na to súd ju určil vo výroku tohto rozhodnutia za neprijateľnú.

Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, účinný v čase uzavretia zmluvy o úvere rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 toho istého zákona rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, 4) ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa § 4 ods. 3 toho istého zákona nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Žalovaný v písomnom vyjadrení namietal, že v danej veci je prekážka res iudicata s poukazom na to, že žalobca bol v konaní o plnenie zo zmluvy o úvere zaviazaný právoplatným a vykonateľným rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s.

Súd zistil, že Stály rozhodcovský súd, zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava rozhodol rozsudkom dňa 15.11.2006, právoplatný dňa 18.12.2006, vykonateľný dňa 21.12.2006 tak, že zaviazal žalobcu (v tom konaní žalovaného) zaplatiť žalovanému (v tom konaní žalobcovi) sumu 33.625,-Sk spolu s 0,25 % úrokom z omeškania denne zo sumy 28.840,-Sk od 10.8.2006 do zaplataenia a nahradiť trovy konania v sume 8.001,-Sk v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že plnenie bolo priznané na základe Zmluvy o úvere zo dňa 16.2.2006, uzavretej medzi účastníkmi konania. Otázku, či môže byť právoplatný a vykonateľný rozsudok rozhodcovského súdu prekážkou veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha určenia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná, sa zaoberal Najvyšší súd SR v uznesení z 29.1.2015, sp. zn. 3Cdo 27/2011. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí vysvetlil, že oprávnenie súdu skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej doložky nevedie k posudzovaniu vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, súvisí však s potrebou vyriešiť otázku, či a aké právne účinky má vydaný rozhodcovský rozsudok. Pri posudzovaní, v občianskom súdnom konaní predložený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní) môže súd pristúpiť k riešeniu otázky platnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy nielen v exekučnom konaní, ale aj v iných konaniach, napr. pri riešení otázky, či vydaný rozhodcovský rozsudok zakladá pre občianske súdne konanie prekážku res iudicata. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že aj rozhodcovský rozsudok, ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy môže predstavovať prekážku veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha určenia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná, ale tento právny záver je opodstatnený len vtedy, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, pretože iba platná rozhodcovská doložka alebo rozhodcovská zmluva zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR je aplikovateľné aj v súdnej veci, ktorej predmetom je vydanie bezdôvodného obohatenia, vzniknutého plnením bez právneho dôvodu, keď je potrebné vyriešiť otázku, či žalobca plnil žalovanému na základe právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku, ktorý má podľa § 35 Zákona č. 244/2002 Z. z. rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 275/2014 zo dňa 20.5.2015).

Súd je toho názoru, že rozhodcovská doložka medzi účastníkmi konania pri uzatváraní Zmluvy o úvere č. 6170209 dňa 16.2.2006 nebola platne uzavretá z dôvodu, že nebola zachovaná jej písomná forma. V texte zmluvy o úvere je síce vyhlásenie žalobcu ako dlžníka, že súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sa zaväzuje dodržiavať, ale Všeobecné podmienky, v ktorých je v článku 17 predformulovaná dohoda o rozhodcovskej doložke nie sú podpísané účastníkmi zmluvy o úvere. Nedostatok podpisu na Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, obsahujúcich rozhodcovskú doložku, vyhodnotil už NS SR v uznesení z 30.11.2011, sp. zn. 2Cdo 245/2010 tak, že rozhodcovská doložka nebola platne uzavretá. Bez platne uzavretej rozhodcovskej doložky, alebo rozhodcovskej zmluvy, nie je možné rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s. Bratislava, sp. zn. SR 5628/06 z 15.11.2006 považovať za rozhodcovský rozsudok s účinkami právoplatného rozsudku súdu, a z tohto dôvodu ani nezakladá pre prejednanú vec prekážku veci rozsúdenej.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov, potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalobca mal v konaní úspech, preto mu súd priznal náhradu trov konania, a to trov právneho zastúpenia za tri úkony po 33,20 € (príprava a prevzatie veci, spísanie návrhu, účasť na pojednávaní dňa 1.6.2015), dvakrát režijný paušál po 8,04 € (úkony v r. 2014) a jedenkrát režijný paušál 8,39 € (úkon v r. 2015), spolu uvedené trovy právneho zastúpenia vo výške 124,07 €. Uvedené trovy právneho zastúpenia sú priznané v súlade s Vyhláškou MS SR č. 655/2004 Z. z., § 10 ods. 1, § 13a ods. 1, písm. a/, c/, d/, § 16 ods. 3. Súd nepriznal trovy právneho zastúpenia za úkon - vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného zo dňa 7.5.2015, a k tomu prislúchajúci režijný paušál, nakoľko uvedené trovy konania súd nepovažoval

za účelne vynaložené, nakoľko k vyjadreniu žalovaného sa mohol právny zástupca žalobcu vyjadriť aj na pojednávaní dňa 1.6.2015, kde bol osobne prítomný. Súd priznal právnemu zástupcovi žalobcu aj hotové výdavky (§ 17 ods. 1 Vyhlášky), a to za stratu času za účasť na pojednávaní dňa 1.6.2015, cesta Košice - ZH a späť, 14x začatá polhodina po 13,98 €, suma 195,72 €, pričom z uvedenej sumy si právny zástupca žalobcu uplatnil stratu času len vo výške 50%, čiže sumu 97,86 € s poukazom na to, že sa zúčastnil aj na ďalšom pojednávaní na tunajšom súde sp. zn. 5C 205/14. Súd priznal právnemu zástupcovi žalobcu aj cestovné náhrady za cestu na pojednávanie dňa 1.6.2015 z Košíc do ZH, 466 km, pri spotrebe 6,20 litra/100 km, cena 1,389 €/liter, paušálna náhrada za kilometer 0,183 €, spolu 124,87 €. Z uvedenej sumy si zástupca žalobcu uplatnil len 50% vo výške 62,44 € s poukazom na to, že v uvedený deň sa zúčastnil aj na inom pojednávaní na tunajšom súde. Súd priznal právnemu zástupcovi žalobcu spolu trovy právneho zastúpenia vo výške 284,27 € (124,07 € plus 97,86 € plus 62,44 €).

O povinnosti žalovaného zaplatiť trovy konania do rúk právneho zástupcu žalobcu súd rozhodol v zmysle § 149 ods. 1 OSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici, a to v troch vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám, uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zák. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.